

VIDES A PREU DE MERCAT

LES VULNERACIONS DE DRETS
DEL NOU PACTE EUROPEU DE MIGRACIONS I ASIL



ABRIL 2024
4.000 EXEMPLARS





‘NO’ A UNA EUROPA QUE MERCANTILITZA LA VIDA

DILARA EKMEN
CODIRECTORA DE LA CCAR

L'augment de la presència de personatges i partits conservadors i d'ultradreta a la Unió Europea durant els darrers anys ha condicionat el marc discursiu respecte les migracions i el refugi, més enllà del seu propi espai polític. Mentre assenyalàvem Giorgia Meloni, a Itàlia, o Viktor Orbán, a Hongria, pels seus discursos d'odi adreçats a persones migrades i refugiades, no ens adonàvem que el degoteig constant de relats deshumanitzadors i criminalitzadors també estava derivant en un viratge de les polítiques públiques en la gestió de les migracions per part dels principals partits socialdemòcrates europeus. En són exemples la Dinamarca de Mette Frederiksen, amb postulats islamòfobs, antimigració i antirefugi, on es pretén privar de la protecció internacional a població provinent de l'àrea de Damasc i externalitzar els centres de recepció i acollida de refugiades a països com Ruanda o el Marroc; o la Malta de Roberto Avela, que fa cas omís de les peticions de desembarcament de les missions de rescat marítim contravenint el dret internacional humanitari i incentiva els *pushbaks* (mesures de retorn en



calent) a Líbia; o, fins i tot, el govern de Pedro Sánchez que, tot i que no manté un discurs antimigracions, avala *de facto* les polítiques de mort a la frontera sud de l'Estat espanyol.

En aquest context, hem vist com molts mitjans de comunicació han contribuït a deshumanitzar persones africanes, àrabs, asiàtiques i llatinoamericanes. Les han conceptualitzat com a inferiors, provinents de països menys democràtics, les han cosificat contribuint a perpetuar i reproduir el racisme i l'exclusió social i institucional a la qual fan front. Estem immerses en un sistema hegemònic eurocèntric i colonialista que dona cobertura a aquelles persones que veu com a iguals, però no ho fa –o no amb les mateixes condicions– amb qui representa l'alteritat.

L'aprovació del Pacte Europeu de Migracions i Asil (PEMA), prevista per a la primera meitat de 2024, culmina 25 anys d'*impasse* en el procés de construcció i consolidació de les polítiques de migració i asil de la UE, però malauradament aprofundeix en les postures més conservadores i l'òptica securititzadora i criminalitzadora vers les migracions i el refugi.

Aquest procés de construcció s'ha anat fonamentant a través de tractats i directives que han conformat el que es va anomenar Sistema Europeu Comú d'Asil, que mai va arribar a ser comú, ja que els estats no han volgut cedir la seva sobirania en matèria de control de les seves fronteres. Això es va fer palès durant els anys 2015 i 2016 quan, davant de l'augment d'arribades a Europa derivades del conflicte

Estem immerses en un sistema hegemònic eurocèntric i colonialista que dona cobertura a aquelles persones que percep com a iguals però no ho fa amb qui representa l'alteritat

sirià, es va trencar un dels pilars fonamentals del procés d'integració que regula la lliure circulació, com és l'espai Schengen.

Tot i que el Pacte deroga l'anomenat sistema Dublín, la regulació que en resulta és igual o pitjor. El PEMA pretén institucionalitzar el retrocés en matèria de garantia dels drets humans dels últims anys. Les devolucions en calent, els tractes degradants i inhumans, la manca d'accés efectiu al dret d'asil, les polítiques de criminalització de les persones migrades i refugiades, i del rescat marítim, en seran elements centrals, en detriment

de l'establiment de vies legals i segures, i de criteris harmonitzats en clau de drets humans.

Aquest acord no suposa cap canvi de paradigma. Se centra en el blindatge i l'externalització de fronteres, dotant-se d'una sèrie de mecanismes que obstaculitzaran l'accés al dret d'asil, prioritzant el retorn i la readmissió de les persones cap a altres països. L'objectiu principal és aconseguir desplaçar la gestió de la migració a tercers països com Líbia, el Marroc, Turquia, Mauritània o, recentment, Tunísia, amb els quals se signen acords milionaris per tal de contenir l'arribada de persones refugiades i migrades.

L'aprovació del PEMA constata que la política migratòria i d'asil europea té una clara intenció de dissuadir l'arribada de persones en cerca d'una vida digna, seguretat i refugi; i posa de manifest la tensió amb els instruments internacionals de protecció dels drets humans de les persones refugiades. Un dels molts exemples preocupants és el procediment de control previ a l'entrada o *prescreening*, un triatge ràpid que comportarà la reducció de les garanties processals, posarà en perill el principi de no devolució i obviarà la detecció de situacions de vulnerabilitat abans que puguin ser identificades. D'altra banda, l'obertura de més centres de detenció significarà la retenció administrativa de totes les persones que arribin via terrestre o a través de desembarcament (inclosos menors d'edat majors de 12 anys) en espais considerats de no-drets.

I no menys alarmant és l'acord final sobre el Reglament de Cri-



sis i Força Major a través del qual es crearà un marc normatiu que avaluï mesures temporals davant de situacions extraordinàries. És especialment controvertida la introducció del supòsit d'instrumentalització. En l'acord final, s'ha venut com una victòria la incorporació del matis "per part d'actors no estatals hostils", però el concepte queda recollit de forma tan àmplia que deixa un espai molt gran a l'arbitrarietat, cosa que facilita a governs com el de Meloni –que assenyalen les organitzacions de rescat marítim com a hostils– invocar-lo fàcilment. Així, es justificaran

excepcions i derogacions al dret d'asil que comportaran un risc elevat de vulneració dels drets fonamentals. En aquesta línia, cal fer una menció especial al mecanisme de "solidaritat a la carta", que no és més que un eufemisme per no parlar de mercantilització de la vida. Sota aquest precepte, significarà el mateix acollir que pagar per no fer-ho i, entre altres eximents, es podran finançar deportacions, la construcció de murs o la Guàrdia costera Líbia. Les vies legals i segures són una necessitat imperant en una zona, la mediterrània, que s'ha convertit en la fossa funerària

més gran del món i en la qual, durant l'últim any hi ha "mort" com a mínim dotze persones cada dia intentant arribar a Europa. Que en aquest pacte ni tan sols es contemplin aquestes vies legals i segures ja és un bon indicador de com de lluny de donar una resposta en clau de drets està el pacte europeu. En aquest context, només queda l'articulació de les organitzacions i la ciutadania compromesa en la defensa del dret d'asil i el dret a una vida digna de totes les persones, sigui quin sigui el seu origen. Perquè aquesta Europa no la volem.★



L'acord que el Consell de la UE i el Parlament Europeu van sancionar el desembre passat suposarà un increment de les dotacions pressupostàries, per endurir la vigilància fronterera, els retorns ràpids de persones en situació administrativa irregular i l'externalització del control migratori a tercers països



EL NOU PACTE EUROPEU DE MIGRACIÓ I ASIL, 'NECROPOLÍTICA' DE FRONTERA

BERTA CAMPRUBÍ

Anul·lació de drets i augment del patiment humà. Així resumeixen expertes i entitats especialitzades en dret d'asil i migració les conseqüències que tindrà el nou Pacte Europeu de Migració i Asil (PEMA) acordat pel Consell de la Unió Europea i el Parlament Europeu el darrer mes de desembre. Aquestes veus apunten que, lluny de reforçar els sistemes d'acollida i protecció internacional dels estats membres, es traduirà en un increment dels sistemes de seguretat i control a les fronteres i en dinàmiques de retorn ràpid de les persones sol·licitants d'asil rebutjades en processos exprés. Com a peça clau, l'acord normalitzarà una tendència ja global:

l'externalització de fronteres. Tal com el president del govern espanyol, Pedro Sánchez, ha fet darrerament a Mauritània, els estats europeus tendiran a finançar, ara legitimats pel PEMA, la implementació a països del Sud Global de sistemes que impedeixin que les persones que es desplacen arribin fins a Europa.

PROTEGIR NEGOCIS I NO A PERSONES

"Europa ha ratificat un pacte, que porta cuinant-se des de 2005, amb una estratègia clara darrere: convertir les fronteres –com ja han sigut sempre les guerres– en un negoci lucratiu per a les corporacions i per als estats", assegura Vivi Alfonsín, escriptora i activista pels drets de les persones migrades. Als

pressupostos queda reflectit: Aquest 2024, la UE destinarà 500 milions d'euros més a protegir fronteres que a protegir o acompanyar les persones migrants i refugiades. Mentre que els comptes comunitaris preveuen destinar 2.200 milions d'euros a la gestió i seguretat de les fronteres, només 1.700 milions sufragaran les "despeses relacionades amb la migració", segons pregona la pàgina web de la Comissió Europea, que afegeix que aquest suport s'haurà de fer "en consonància amb els nostres valors i prioritats".

D'aquests 2.200 milions destinats a la protecció de punts fronterers, 859 nodriran directament a l'Agència Europea de Guàrdia de Fronteres i Costes, més coneguda com a Frontex.



Un cos que, segons el darrer informe “Qui vigila al vigilant”, promogut pel Centre Delàs i Irídia, gasta fins a 46 vegades més en operatius de devolució de persones que en garantir els drets fonamentals. En la mateixa dinàmica monetitzadora, el PEMA fixa un “mecanisme de solidaritat” que consisteix a oferir la possibilitat als estats membres de la UE de fer aportacions econòmiques per deslliurar-se de la responsabilitat d'acollir persones migrades. “Els Estats podran dir que no tenen espai. Els que no vulguin acollir i puguin pagar, mai més acolliran persones”, assegura Alfonsín, membre del Moviment Regularització Ja.

En un principi els estats hauran de pagar 20.000 euros per cada persona que no vulguin acollir, però els detalls de l'acord encara s'han de tancar. En tot cas, aquests recursos aniran a parar a aquest “mecanisme de solidaritat” que vetllarà per “reubicar o patrocinar el retorn”. És necessari entendre que el concepte de solidaritat no s'utilitza aquí cap a les persones migrades i refugiades; segons el PEMA, qui ha de ser subjecte d'aquest mecanisme de solidaritat, són els països de la Unió Europea amb “més pressió” migratòria, és a dir, els que reben més primeres arribades, com ara Grècia o l'Estat espanyol, a causa de la seva posició geogràfica.

Un dels objectius declarats del PEMA és rebaixar la “pressió” que viuen aquests països –sense fer esmentar en cap moment de la pressió que viuen les persones que es veuen obligades a desplaçar-se dels seus territoris per

diferents motius–, i la manera d'aconseguir-ho implica que les persones migrades no arribin a les seves fronteres utilitzant tercers països.

L'EXTERNALITZACIÓ DE LES FRONTERES

Blanca Garcés, investigadora de l'àrea de migracions del Centre d'Afers Internacionals de Barcelona (CIDOB) assegura que el PEMA “limita l'accés a la protecció internacional aprofundint l'externalització del control migratori amb la cooperació de tercers països”, amb l'objectiu d'impedir que les persones surtin dels seus països o vagin més enllà dels països de trànsit. Per a aquelles que arribin a les fronteres europees, el que pretén el PEMA és “crear centres de detenció, uns espais que, tot i haver travessat la frontera, es

El pacte fixa un “mecanisme de solidaritat” consistent en oferir als estats membres la possibilitat de fer aportacions per deslliurar-se d'acollir migrades

considerin fora del territori nacional; per tant, espais on la llei no s'aplica i on els estàndard legals es redueixen”, detalla Garcés. Segons l'acord, en aquests centres es duran a terme processos de selecció exprés per –suposadament– destriar entre les persones que poden sol·licitar asil i les que no i, des d'aquests mateixos espais, es programaran les deportacions. “El pacte representa un pas més en aquesta política de frontera que podem descriure com a *neocropolítica*. Més control vol dir més morts perquè aquelles rutes que queden com a possibles acostumen a ser les més perilloses i d'aquí l'augment de mortalitat en frontera en els últims anys”, continua la investigadora del CIDOB. Segons l'informe “Monitoreig del Dret a la Vida” de l'organització Caminant Fronteres, 6.618 persones van perdre la vida mentre intentaven accedir al territori espanyol durant l'any 2023. És una mitjana de divuit persones al dia, el registre mitjà més alt del qual hi ha constància. D'aquestes defuncions, 363 eren de dones i 384 de persones en edat infantil. La gran majoria, 6.007, van morir en la ruta marítima que les duia cap a les illes Canàries.

Aquestes persones mortes eren de disset orígens diferents, la majoria de països africans com el Camerun, Gàmbia o Mali, però també de punts del continent asiàtic com Bangladesh, el Iemen o Palestina; dades que, segons l'informe, emfasitzen el racisme estructural que travessa les polítiques de migració i asil. “Són xifres esfereïdores: En conjunt, les morts a la frontera

són majors que les morts a la guerra d'Ucraïna, i d'això no en parlem”, assegura Garcés. La indiferència que tant els governs com els mitjans de comunicació han construït entorn d'aquestes morts “no seria possible si no existís aquesta mirada colonial no només en la mentalitat dels estats sinó també en la ment de tota la ciutadania”, reflexiona Vivi Alfonsín.

“El pacte busca convèncer als potencials votants europeus de què la frontera està sota control. I més que una política plausible es tracta només d'un missatge perquè se segueix sostenint sobre grans contradiccions com que estem en mans dels tercers països en els quals s'externalitzen les fronteres, o com el fet que les ‘illes-gàbia’ com Canàries o Lesbos no estan dispostes a convertir-se en espais de gestió de la migració europea”, sentència Blanca Garcés.

El lema “Vies legals i segures” per migrar, que fa anys ha passat de ser una demanda dels col·lectius de persones migrants, refugiades i defensores de drets humans a ser una promesa de governs progressistes com el de l'Estat espanyol, és més que mai una proclama buida. Lluny de “vies segures”, aquest nou pacte comunitari europeu promet “nous controls externs obligatoris”, “procediments de retorn ràpids”, “lluita contra la migració irregular”, “suport a la sortida voluntària”, “contribucions equitatives” (pagar per no acollir) i un llarg etcètera de mesures que asseguruen un camí ple de violències i vulneracions de drets humans per a les que busquen exercir el seu dret a la lliure mobilitat. ★





Entitats i moviments socials es van aplegar el setembre passat a Barcelona, en unes jornades impulsades per la CCAR i el CER-M per posar damunt la taula els reptes i perills del Pacte Europeu de Migracions i Asil



VEUS EN COMÚ ENFRONT DE LA NOVA POLÍTICA MIGRATÒRIA

JORDI CAMPABADAL GRAUS

Un ampli espectre d'entitats i moviments socials es van trobar el setembre passat a Barcelona amb motiu de les jornades internacionals "Discutint el Nou Pacte Europeu de Migracions i Asil", organitzades per la Comissió Catalana d'Acció pel Refugi (CCAR) i el Centre d'Estudis i Recerca en Migracions (CER-M). Davant la llavors imminent aprovació de l'acord comunitari, es van debatre els diferents reptes i perills que planteja, així com la resposta que hi poden donar institucions i societat civil.

Durant les jornades es va fer èmfasi en la necessitat d'abordar la migració actual com el reflex d'una desigualtat estructural que no ha estat reparada i que perpetua bona part de les problemàtiques que cal enfron-

tar globalment. Representants de la CCAR; del CER-M; de la Direcció General d'Antiracisme, Migracions i Refugi de la Generalitat de Catalunya, i de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, van coincidir en la importància d'acabar amb el racisme institucional com a base d'una mirada criminalitzadora de les migracions.

EXTERNALITZAR FRONTERES? VIOLAR DRETS

L'externalització de fronteres i el control migratori en l'Europa fortalesa és un dels temes que més preocupen del nou pacte que s'ha gestat. Segons Sira Rego, europarlamentària en el moment de les jornades i actual ministra de Joventut i Infància del govern espanyol, la proposta del pacte representa formalitzar i convertir en llei una pràctica arrelada de violació de drets

fonamentals. Rego veu preocupant que es desviï una part significativa dels recursos cap a una despesa militar que supera àmpliament la inversió en drets, llibertats i justícia. L'absència de discussió sobre les prioritats pressupostàries evidencia, segons aquesta dirigent, les mancances de la Unió Europea en matèria de drets.

Amb tot, des de les organitzacions de la societat civil se subratlla la necessitat d'oposar-se a l'ampliació de l'ús de la detenció a la frontera i de procediments fronterers amb menors garanties legals. Un altre punt que genera rebuig és l'ampliació del concepte de tercer país segur per denegar l'accés de les persones a procediments d'asil justos. Pel que fa a aquestes relacions, Rego explica que els acords de devolució amb tercers països tenen un valor legal poc clar i do-



nen lloc a dubtes sobre qui tindrà la responsabilitat legal dels efectes i les conseqüències de la cooperació. Per a ella, “serveixen per limitar la transparència i les oportunitats de la societat civil per debatre i influir en aquests mecanismes”. I és en aquests casos que no s’aplica cap seguiment ni anàlisi, ni mecanismes per suspendre els acords quan es vulneren greument els drets humans, com seria el cas de Líbia que recull un informe de les Nacions Unides. Així, es parla d’una estratègia de condicionalitat, per la qual la Unió Europea ha decidit apostar per l’ús d’incentius per facilitar la cooperació, sobretot el retorn i les deportacions. Seguint aquest fil, també es denuncia la contenció de persones, a través de la cooperació, en països on no existeix un sistema d’asil que garanteixi els seus drets bàsics. “Durant dècades, la pràctica dels acords ha suscitat preocupacions quant a transparència, coneixement i ús dels fons de la UE”, apunta Rego.

MARC JURÍDIC DESHUMANITZADOR

Durant les jornades va haver-hi espai també per assenyalar els perills que el nou marc jurídic derivat del pacte europeu pot comportar i per denunciar la no participació de les persones migrades i refugiades en el procés de gestació de l’acord.

Suposen les vies legals i segures una oportunitat o, al contrari, esdevenen una mesura de control més, sobretot tenint en compte la inexistència de sancions per als estats membres que no compleixin les que ja hi ha establertes? L’advocada i activista sahrauí Loueila Mint El Mamy, també participant de l’encon-

Durant les jornades es van evidenciar els perills del nou marc jurídic comunitari derivat del pacte i la no participació de les persones migrades i refugiades en la seva gestació

tre, parla de “control i expulsió”, ja que, a parer seu, malgrat que Europa necessiti les migracions, obliga a dur-les a terme mitjançant rutes mortíferes. Per la seva banda, la també advocada Esther Mamadou assenyalava que “no podem parlar de migracions sense entendre la relació entre raça i frontera”, remarcant que l’actual marc jurídic de drets humans i refugi el van crear països colonialistes: “la raça en si mateixa és una frontera”.

Gisela Cardús, advocada de la CCAR, exposa que, tot i que la llei d’asil preveu la possibilitat de sol·licitar protecció internacional a les ambaixades i consolats,

aquest dret no es pot fer efectiu perquè no existeix un desenvolupament reglamentari al respecte. En la mateixa línia, Francesco Luigi Gatta, jurista i professor de la Universitat de Tuscia, creu que, tot i que les lleis migratòries recullen el dret a l’asil, a l’hora de la veritat, aquest és una il·lusió. Gatta assegura que la proposta del nou pacte té altres prioritats, com la prevenció i la contenció de la migració. Actualment, les formes d’accés legal a la UE inclouen el reassentament, l’admissió humanitària, els corredors universitaris i els programes de patrocini comunitari. El Marc de Reassentament de la Unió Europea (2016) ha tingut resultats limitats en termes de plans i quotes. A més, al mecanisme de reassentament del pacte li manquen sancions o incentius per garantir que els estats compleixin amb les obligacions que preveu.

Un aspecte crucial a tenir en compte és la territorialitat de l’asil davant l’extraterritorialitat de les polítiques europees sobre asil i migració. Des de la CCAR s’apunta que és una contradicció que impedeix sovint la correcta aplicació de la normativa en la matèria. En aquest sentit, s’assenyala que el pacte és molt continuista i inclou propostes que no busquen altra cosa que mantenir l’*statu quo* actual.

NOVES VIOLÈNCIES AMB LES DESPLAÇADES

Un altre element de debat entorn del nou acord és el desplaçament forçat més enllà de l’asil i les noves formes de violència que s’han accentuat els darrers anys. Un exemple seria l’emergència climàtica com a causa d’expulsió dels seus territoris per a moltes



persones actualment refugiades. Així ho asseguren agents com l'especialista en relacions internacionals Sani Ladan o la investigadora del Centre d'Afers Internacionals de Barcelona (CIDOB), Blanca Garcés, que apunten que la Convenció de Ginebra és un instrument obsolet.

Aquest conveni internacional va sorgir després de la Segona Guerra Mundial per donar resposta a les conseqüències dels conflictes bèl·lics, i en el seu moment va fixar la definició de *persona refugiada* i l'abast del concepte de *protecció internacional*. Ara, per a Garcés, la perpetuació de la dicotomia entre refugiades

i migrades cada vegada té menys sentit, si és que en algun moment n'ha tingut. Així, defensa que urgeix una reforma, un protocol addicional que doni cobertura a situacions no contemplades, a refugiades climàtiques i, més en general, a persones expulsades a conseqüència de les polítiques del nord global.

Ladan afegeix que és molt important considerar la situació geopolítica i les pràctiques del poder neocolonial que expulsen de la seva pròpia terra a persones que veuen vulnerats els seus drets econòmics o socials. "S'ha de qüestionar la suposada migració 'voluntària', quan els factors d'ex-

pulsió han canviat o han empitjorat respecte al passat i respecte al marc normatiu internacional sobre asil i drets humans".

Malgrat que en el moment de les jornades el nou pacte europeu encara no s'havia aprovat, la cita va apuntar molts dels reptes que finalment s'han acabat confirmant. La visió de l'actual migració des d'una òptica de justícia global per part d'entitats i moviments socials col·lideix amb la concepció securitista i criminalitzadora de la Unió Europea, i deixa enmig l'objectiu de continuar posant la defensa dels drets humans al centre del debat.★



ÉS QÜESTIÓ DE VOLUNTAT POLÍTICA

ADRIÁN VIVES

COORDINADOR D'INCIDÈNCIA POLÍTICA
I PARTICIPACIÓ SOCIAL DE LA CCAR

Les polítiques migratòries i d'asil haurien de sotmetre's a una profunda transformació si volen posar en el centre els drets humans de les persones refugiades. No obstant això, també hi ha moltes mesures que podrien prendre's de forma immediata per a protegir aquestes persones sense necessitat de modificacions legislatives. Sols caldria voluntat política.

Demà mateix el govern de l'Estat espanyol podria ordenar que el Salvament Marítim deixi de dependre del comandament únic de la Guàrdia Civil i dediqui al rescat d'embarcacions de persones refugiades els mateixos recursos que dedica a socórrer vaixells d'esbarjo. Demà mateix podria donar l'ordre als comandaments policials perquè el compliment de la legislació d'estrangeria a les fronteres es realitzi sota la més estricta observança dels drets humans de les persones en moviment, i evitar així les devolucions en calent o assassinats com els de Melilla o el Tarajal (a Ceuta), o la deportació il·legal de nens al Marroc. Demà mateix es podri-

en ampliar el nombre d'oficines d'estrangeria en les quals poder sol·licitar asil, així com el nombre de funcionariats dedicat a fer les entrevistes, i evitar així que les persones passin mesos en uns llimbs jurídics i amb enormes dificultats per accedir als drets més bàsics, enfrontant situacions d'exclusió, explotació i discriminació.

D'ençà que la Comissió Europea presentés l'any 2020 la primera proposta del Pacte de Migració i Asil, i durant tot el període de negociacions, s'ha intentat convèncer a la ciutadania, a les organitzacions socials, i a les mateixes persones migrants i refugiades de què la Unió Europea i els seus estats membres no tenen capacitat econòmica ni organitzativa per a gestionar l'arribada dels qui fugen a la recerca de refugi. No obstant això, totes hem vist com en pocs dies els governs de la majoria de països europeus es posaven d'acord per tirar endavant la Directiva de Protecció Temporal per tal de facilitar el creuament de les fronteres a les persones ucraïneses que fugien de la invasió russa del seu país i per brindar un acolliment dig-

ne que es va gestionar en temps rècord. L'acollida i protecció de les persones refugiades és un deure dels estats que han signat i ratificat les diferents normatives internacionals per protegir les persones refugiades, però és, sobretot, una qüestió de voluntat política.

Ara és el moment que les organitzacions de la societat civil i els partits polítics compromesos amb la defensa dels drets humans pressionin al govern de l'Estat espanyol perquè, en la transposició de la legislació europea al dret intern, s'aprovi la versió menys nociva del Pacte. Després que els diferents reglaments siguin aprovats per les instàncies europees, s'iniciará un període perquè els estats membres adaptin la seva legislació nacional a la nova normativa europea. En aquest procés, els estats encara tenen un petit marge que poden utilitzar per assumir els postulats més problemàtics del Pacte o, per contra, per intentar deixar de costat els aspectes que més obren la porta a les vulneracions greus de drets i que més han estat criticats per expertes i organitzacions socials.★

Suplement editat per LA DIRECTA

Directa

www.directa.cat
C. Riera d'Escuder,38,
nau 1, planta 1
08028 Sants (Barcelona)
935 270 982 | 661 493 117
directa@directa.cat

Coordinació:
Carla Benito

Redacció:
Dilara Ekmen
Berta Camprubí
Jordi Campabadal Graus
Adrián Vives

Edició:
Eloi Latorre

Correcció:
Aisha Seck

Disseny i maquetació:
José Téllez

Il·lustració:
Ra Malazo

CCAR
Comissió Catalana
d'Acció
pel Refugi

Amb el suport de:



Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament



Generalitat
de Catalunya